

פחד דוד

עלון שבועי בעניני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית גן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל

בנשיאות מנש"ק מורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 682

משכיל לדוד

שבת חול המועד סוכות

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

סוד האושפיזין קדישין

ימי הסוכות הם ימים קדושים, ימים של האושפיזין קדישין, שהם אברהם יצחק ויעקב, משה אהרן יוסף ודוד. ולא בכדי זכה יוסף שגם על שמו יש יום של אושפיזין, שכן יוסף הצדיק העביר על מידותיו והתנהג באופן עילאי ביותר עם אחיו, והוא זכה להיות בבחינת אדם, אדם השלם בשלימות האמיתית.

האחים עשו לו רעה במה שמכרו אותו לעבד. אבל הוא לא נקם בהם, אלא להיפך, הוא אמר להם (בראשית נ, כ) "ואתם חשבתם עלי רעה א-להים חשבה לטובה". הוא אף גמל לאחיו טובה תחת הרעה שעשו עמו. ולכן גם הוא זכה שיום אחד מימי הסוכות הוא יום האושפיזין שלו.

דרך זו למד יוסף הצדיק מהבורא יתברך שמו, שגם הוא לא נוקם מאדם מיד כאשר עובר עבירה ומענישו, אלא ממתין לו שיחזור בתשובה. כמו שנאמר (יחזקאל יח, כג) "החפץ אחפץ מות רשע נאם ה' הלא בשונו מדרכיו וחיה". וכך נהג גם יוסף הצדיק ע"ה אשר נהג כאדם השלם. זאת משום שהרגיש את ה' שבתוכו. ובשל כך הסיק בעצמו שאם הקדוש ברוך הוא לא העניש את השבטים על מה שעשו, מי אני שאני אבוא להענישם.

ואכן, אדם המרגיש את הכח האלוקי בתוכו, ואינו רוצה להעניש מישהו אחר, אפילו שעשה לו רעה. אלא להיפך הוא גומל לו טובה תחת רעה הוא זה הראוי לתואר אדם, והוא זוכה למעלות גבוהות.

וכדבר הזה מצינו גם אצל משה רבינו ע"ה. והדבר יתבאר בהקדם הקושיא ששאל בני רבי רפאל שיחי' על הפסוק (במדבר יב, ג) "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה". ולכאורה יש להבין מה העניין בהדגשה של מכל האדם.

ונראה ביישוב הדבר. חז"ל אומרים על פסוק זה, שכאשר הקדוש ברוך הוא אמר למשה רבינו ע"ה לכתוב פסוק זה, הוא כתב ענו חסר יו"ד. כלומר, הוא לא רצה לכתוב עניו, ואפילו דמעות הוא הוריד על זה שהוא נצרך לכתוב על עצמו שהוא ענו, ולכן כתב רק ענו חסר יו"ד. שכן, מה שמשה רבינו כתב זאת, לא על דעתו הוא כתב, אלא הקדוש ברוך הוא אמר לו לכתוב.

ולפי זה מובנת ההדגשה "מכל האדם". שכן משה רבינו ע"ה הרגיש את הענוה שיש בו מתוך תוכו ממש, ולכן לא חשב שהוא חשוב יותר מכל אדם אחר אשר על פני האדמה. אבל ה' אמר לו לכתוב מכל האדם, להדגיש כי באמת הענוה שלו היתה

כה גדולה עד שהיה ענו מכל האדם, מכל האנשים שהיו על פני האדמה. ואם פסוק זה נכתב כך בתורה, זה רק משום שהקב"ה מעיד על משה שהוא כן עניו מכל האדם.

זהו מה שנאמר בתורה, שכאשר אלדד ומידד היו מתנבאים במחנה, ואז אמר לו יהושע בן נון למשה רבינו (במדבר יא, כז) "אלדד ומידד מתנבאים במחנה". ומה הם מתנבאים, משה מת ויהושע מכניס את ישראל לארץ (סנהדרין יז.). אבל משה רבינו השיב לו על כך (במדבר יא, כט) "ומי יתן כל עם ה' נביאים". שכן, לכל יהודי יש חלק א-לוה ממעל. ולכן אמר לו משה רבינו במה אני חשוב יותר מכולם, ומי יתן כל עם ה' נביאים. כלומר, מדוע אני נקרא אדם, כי יש בי חלק א-לוה ממעל, שהוא שם הוי"ה במילוי אלפי"ן (כזה: יוד הא ואו הא) שעולה כמנין אד"ם. את זה, יש גם לכל בני ישראל, ואם כן אינני חשוב יותר מאשר כל בני ישראל.

וחשבתי עוד להוסיף בזה, כי הנה ידוע שכל פסוק בתורה אפשר לקרוא בלשון שאלה. ואם כן את זה כיוון משה רבינו ע"ה כאשר כתב "והאיש משה ענו מאד". כלומר, האם באמת אני ענו מכל האדם, בלשון שאלה. דהיינו, משה רבינו בכותבו כן שאל בעצמו את השאלה, מי אני שאהיה בכלל ראוי להיות נביא. וכי אני יותר גדול מכל האדם, והרי לכולם יש חלק א-לוה ממעל, ולכל יהודי יהודי יש שם הוי"ה בשמו, ובמה אני שונה מהם. שהרי כל יהודי ויהודי נקרא אדם שעולה כנגד שם הוי"ה במילוי אלפי"ן. וכיון שבאמת החשיב משה רבינו את עצמו לכלום, לאדם שלא חשוב יותר מאף יהודי אחר, לכן זכה לכל המעלות שזכה להן, והוא נתן את התורה לישראל, והיה ראש הנביאים.

ובזה נוכל להבין את ענין האושפיזין בחג הסוכות. הנה ראשי התיבות של ששת האושפיזין הראשונים; אברהם, יצחק יעקב, משה אהרן, יוסף, עולה בגימטריא שבעים ושניים. כמנין שם ע"ב שהוא אחד משמותיו של הקדוש ברוך הוא (זהו"קח"בלקבל). וזה מרומז בפסוק (שמות יט, ט) "ויאמר ה' אל משה הנה אנכי בא אליך בעב הענן".

ומדוע באמת שמותיהם של שבעת האושפיזין מרומזים בדווקא במילים "בעב הענן"? לפי ש'ענן' זהו ענין מובהק של גשמיות. והסיבה שהקדוש ברוך הוא קורא לעם ישראל הצדיקים בשם 'אדם', משום שהם מבטלים את הענן שבהם. בגלל שהם מבטלים את החושך, הם מבטלים את הגשמיות שבהם. ובגלל שהגיעו למצב הזה של ביטול הגשמיות שזה ענן, אז הם נקראים עב, והם שמו של הקדוש ברוך הוא. והדבר ממש נורא ואיום, כי הקדוש ברוך הוא אומר על עצמו "הנה אנכי בא אליך בעב הענן",

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il <<<

שבת חול המועד סוכות יז תשרי תשע"ד

ירושלים	תל אביב	באר שבע	
18:21	18:37	18:37	הדלקת נרות
19:32	19:34	19:34	מוצאי שבת
20:09	20:07	20:07	רבינו תם

הילולא דצדיקיא

- יז. רבי משה חזן, מו"ס "נזר הקדש"
- יח. רבי משולם איגרא מטימניץ
- יט. רבי יוסף משה עדס, מחו"ר פורת יוסף
- כ. רבי אליעזר פאפו, מו"ס "פלא יועץ"
- כא. רבי אברהם שמואל בנימין סופר
- כב. רבי משה יעקב רביקוב, 'הסנדלר'
- כג. רבי דוד הלוי יונגריין, ראב"ד ירושלים

ניתן להוריד את עלוני פרשת השבוע באתר המוסדות - www.orotpinto.co.il >>>

מעשה שהיה

האתרוג ששרד את השואה

פרי עץ הדר מזון מיוחד במינו היה לר' שמחה הולצברג ז"ל, מי שזכה לכינוי 'אבי הפצועים', נוסף על אתרוג מהודר לברכה.

ר' שמחה היה אדם יקר מאוד. הוא הגיע לארץ ישראל לאחר השואה האיומה, שבור ורצוצן. לא היה בו רצון חיים, והוא שאל

את נפשו למות.

עד שיום אחד הוא הכיר את הגאון הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל. אהבת ישראל שקרנה מרבי אריה לוי, היתה בלתי ניתנת לתיאור ור' שמחה הולצברג ראה אותה, חש בה ואמר לעצמו: אם יש יהודי כזה בעולם - אז כדאי לי להמשיך לחיות!

רבי אריה לוי זצ"ל סיפר לו לר' שמחה בהרחבה על רבי עקיבא - אחד מעשרה הרוגי מלכות - שמת ומסר נפשו על קידוש ה', ומאותו יום ראה ר' שמחה את משמעות חייו להרבות קידוש ה' בעולם. מאותה עת נכנסה בר' שמחה רוח חיים, ואף האהבת ישראל שלו גדולה ומפלאה היתה.

ר' אפרים, בנו של ר' שמחה, סיפר למגיד מישרים רבי שלמה לוינשטיין שליט"א מח"ס "ומתוק האור", על ערב סוכות אחד, שהיה קשה בו מאוד להשיג אתרוגים. צלצל אז ר' אפרים לאביו, ושאל אותו: "אבא! האם יש לך כבר אתרוג?"

"אנא, נסה להשיג עבורי אתרוג", ביקש ר' שמחה, "משום שאני עסוק עכשיו מאוד באתרוג המהודר שלי, מסוג 'ליבל'ה".

מיהו ה'אתרוג' הזה מסוג 'ליבל'ה'?

ליבל'ה, כמו ר' שמחה, היה ניצול שואה.

עד אשר נכנסו הנאצים לעיר יאס שברומניה, חי לו ליבל'ה את חייו בשקט ובשלוח, בריא בגוף ובנפש. אולם משהגיעו הגרמנים הארורים ימ"ש, חרב עליו העולם. ליבל'ה סבל יסורים איומים ונוראים. בין השאר הוא הוכנס לרכבת, לנסיעה של ימים ארוכים ללא מזון ומים, ללא אויר ראוי לנשימה. תינוקות בכו סביבו חסרי ישע, אנשים מתו מתוך כאב וסבל איום.

ליבל'ה לא מת, אבל הוא השתגע, יצא מדעתו ר"ל.

המלחמה הסתיימה. לאחר תלאות מרובות הגיע ליבל'ה לארץ ישראל, אך הרבה נחת הוא לא רוח כאן - הוא אושפז בבית חולים לחולי נפש בעיר 'בת ים'.

מצבו העגום של ליבל'ה נודע איכשהוא לר' שמחה, והוא השתדל לשמח אותו ככל שיכול היה. לחגים היה ר' שמחה לוקח את ליבל'ה אליו הביתה, כדי שיחוש מעט מתחושת החיים הנורמליים. אבל לקחת את ליבל'ה

הביתה - זה היה לגמרי לא פשוט. אחת הבעיות של ליבל'ה היתה פחד וסלידה מרחצה. הוא נלחם נואשות, כאשר ניסו לאלץ אותו להתרחץ. רק לעיתים רחוקות היה עולה רצון מלפניו, ואז הוא היה מקיים טקס של רחצה. מטבע הדברים, בהחלט לא היה נעים לשהות במחיצתו.

בעיה נוספת היתה לליבל'ה, ספק בעיה גופנית גרידא, ספק השלכת הנסיעות האיומות באותה רכבת זכורה לשמחה. בכל אופן - נסיעה היתה קשה עליו, הוא היה מקיא בנסיעה את כל בני מעיו. קשה היה אפוא למצוא אדם, שיסכים להכניס את ליבל'ה לתוך הרכב שלו.

אולם ר' שמחה לא נרתע מפני הקשיים. הוא התקשר אל מר דב שילנסקי ז"ל, מי שהיה אז יו"ר הכנסת והיה חבר של ר' שמחה מתקופת שהותו בגיטו. וכך אמר ר' שמחה לדב שילנסקי:

"יש לך 'וולבו' עם נהג מטעם המדינה, אנא שלח אותו לבית חולים לחולי נפש בבית ים, שיחכה לי שם..."

מכונת השרד אכן הגיעה בשעה היעודה, כשבתוכה יושב יו"ר הכנסת מר דב שילנסקי עם הנהג האישי שלו. ליבל'ה יצא עם ר' שמחה מבית החולים, ושניהם נכנסו לרכב. שמחה החזיק בידו שקית אשפה, קרוב לפיו של ליבל'ה, והורה לנהג לנסוע. הנהג התניע את הרכב, וליבל'ה התחיל להקיא ולהקיא לתוך שקית האשפה.

עכשיו הורה ר' שמחה לנהג; "תסע לתל אביב. למספרה".

"אבא, לנסוע עד לתל אביב בשביל להסתפר?" - תמהתי. "ועוד בשביל הספר ההוא? הרי הוא כמעט לגמרי עיור!"

"בדיוק בגלל זה", הסביר ר' שמחה בצער. ספר אחר לא יסכים להכניס אותו למספרה, בגלל כל בעלי החיים המסתובבים על הראש שלו..."

לאחר שהיה ליבל'ה מסופר, נסעו לתל אביב, לביתו של ר' שמחה שבקומה השנייה בבנין. אמא שלי הייתה עומדת במטבח, ואומרת "ליבל'ה מגיע..." לפי הריח היא כבר הרגישה.

ר' שמחה הכניס את ליבל'ה לתוך האמבטיה. את כל בגדיו של ליבל'ה סגר ר' שמחה בתוך שקית אשפה, וזרק - לא בפח של הבנין, אלא בפח השכונתי הגדול. אחר כך יצא ליבל'ה מהאמבטיה. ר' שמחה גזר את צפורניו שגדלו מאז החג הקודם, נתן לו בגדים חדשים וליבל'ה היה ממש כמו אדם חדש.

כך נהג ר' שמחה עם ליבל'ה בכל ערב חג, ועל כך אמר: "יש לי אתרוג מסוג ליבל'ה, אתרוג מהודר. זו המצוה שלי לחג!"

ליבל'ה נפטר בביה"ח ליוצאי שואה בבאר יעקב. בהלווייתו השתתפו עשרה בחורי ישיבה, דב שילנסקי כשהוא יושב בכיסא גלגלים, ור' אפרים הולצברג שבהספדו אמר לליבל'ה: "תלך לפני כסא הכבוד, ותתפלל שה' ינקום את דמם של כל קדושי העיר יאס".

תולה ארץ על בלימה נצור לשונך

יש להתבונן

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "והיה ביום ההוא". (יחזקאל ל"ח)

הקשר לחג הסוכות: בהפטרה מתאר הנביא יחזקאל את מלחמת 'גוג ומגוג', שעל פי דברי רבותינו הקדושים תפרוץ בחג הסוכות.

אף שמותר ומצוה לספר כדי להציל אדם מהכאה או נזק, יתבונן תחילה היטב שאכן תהיה בכך תועלת, כי לפעמים עשוי אותו אדם, כשישמע שפלוני רוצה להזיקו או להכותו, להקדים ולריב עמו על דבר זה, ובכך תתגבר המחלוקת יותר, ויש להתבונן מתחילה כיצד לתקן את הדבר.

מאוצרו של מורנו ורבנו הגדול
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מן האוצר

אחדות בסוכה

ידוע הדבר ומפורסם הענין, כי בחג הסוכות באים שבעת הרועים לתוך הסוכה שלנו, הם שבעת אושפיזין עילאין קדישין.

אבל יש לכל אדם לידיע, כי אם חפץ הוא שהאושפיזין קדישין ישארו עמו, חייב הוא לסלוח ולמחול לכל אחד מבני ישראל. ובפרט בימים אלו של חג הסוכות שהם לאחרי הימים הנוראים, בהם כל אחד מבקש מחילה סליחה וכפרה מהקב"ה.

וזאת משום שאם האושפיזין רואים כי האדם שונא את אחיו ואינו סולח לו, אזי הם מיד מסתלקים מהסוכה ואינם רוצים להשאר. שכן הם רואים כי במקום שתתקשר עם בורא עולם ותתקשר עם חבריך שהוא בדמות צלם אלוקים, אתה שונא אותו, אזי אינם יכולים לגור עמך בכפיפה אחת.

ובביאור הטעם. הן ידוע שסוד ארבעת המינים של חג הסוכות מרמז על כל הכתות שבישראל. באתרוג יש טעם וריח, בלולב יש טעם ולא ריח, בהדס יש ריח ולא טעם ובערבה אין טעם ואין ריח. וזה לרמז על כל בני ישראל, גם הטובים, גם הבינונים וגם הרעים, שיהיו כולם באגודה אחת

מבלי כל מחלוקת ביניהם.

אבל אם אתה מחלק בין בני ישראל ואינך אוהב לזולתך, אזי אתה מראה כי אינך חפץ בענין האחדות של ארבעת המינים, לאגד את כל בני ישראל. ולכן גם האושפיזין קדישין אינם יכולים להיות עמך באחדות בסוכה, כיון שאתה בעצמך אינך מתייחס לענין האחדות אותו מסמל חג הסוכות.

משום כן בחג הסוכות נאמר (דברים טז, יד) "ושמחת בחגך". כיון שבימים נוראים אדם עסוק עם עצמו, ואולי באמת אינו מוחל בלב שלם לזולתו. אבל בחג הסוכות, עת יש לאדם זמן למחול לזולת ולהיות עמו באגודה אחת, אז זה באמת זמן שמחה.

ומן הנכון שכל אחד ימחל לזולתו בחג הסוכות ויחיה באחדות עם חבריו. שכן סוכה עולה בגימטריא כמו שני שמות הקודש (הו"יה ואדנות). ואם אדם לא ימחל לזולתו כיצד יוכל להכנס לסוכה שהיא כולה שמותיו של הקב"ה בשעה שיש לו שנהא על חבריו.

לכן, כדי שהשטן לא יקטרג אז, צריך האדם בסוכות להיות באחדות עם השני, למחול לו, ואז גם הקב"ה ישכון עמו בסוכה ואף הוא ימחל לו לאחר הימים הנוראים, ותהיה לו שנה טובה ומבורכת.

פיוט קדוש על אריכות הגלות בין האומות,

מקולמוסו הטהור של כ"ק מרן רבינו חיים פינטו הגדול זיע"א. סימן: חיים

קולמוס הלב

לְעַמְתִּי בֶן שְׁפַחְתִּי, נֶצֶב לְרִיב אֶתִּי:
קִשְׁתּוֹ דְרוּכָה לִירוֹת תָּם, פִּתְאֵם בְּמִסְתָּרִים:
הִנֵּה בְנֵיךָ בְּעֵתָם, צַר בְּדַבְּרִים זָרִים:
לְפִי אֱלֹקִים עֲזַבְתָּם, פְּזוּרִים בְּתָרִים:
א-ל נֶאֱמָן הַר הַנְּסֻמָּן, הַמְזֻמָּן. תְּנֵה, לְעַם לֹא אֱלָמָן.

חֲשַׁתִּי וְלֹא הִתְמַהֲמַתִּי, לְעַבֵּד עֲבוֹדָתִי:
וּדְבַר סוֹפְרִים וְחִידוֹתָם, הֲלֹא הֵם סְפוּרִים:
נִפְשֵׁי יִצְאָה עַל דְּבַרְתָּם, עִמֵּי הֵם צְרוּרִים:
הֲלֹא הֵמָּה פְּמוֹ חוֹתָם, עַל לְבֵי קְשׁוּרִים:
א-ל נֶאֱמָן הַר הַנְּסֻמָּן, הַמְזֻמָּן. תְּנֵה, לְעַם לֹא אֱלָמָן.

יָקָם אֶכְזָר בֶּן אֲמָתִי, בְּזַעַם וְעִבְרָה:
וְעַמְּךָ קָהַל נְדִיבִים, יְאִירוּ בְּמֵאוֹרִים:
מֵה לָּהֶם עוֹד לְעֲצָבִים, אֵיךְ קִץ הַדְּרוּרִים:
אָרַךְ וְהֵם בְּיַד שׁוֹבִים, נְתוּנִים וּמְסוּרִים:
א-ל נֶאֱמָן הַר הַנְּסֻמָּן, הַמְזֻמָּן. תְּנֵה, לְעַם לֹא אֱלָמָן.

כִּי יִתֵּן אֲשׁוּב אֶל בֵּיתִי, עִיר הַפְּעֻטִיָּה:
מֵעֲלוֹתֶיהָ מְרַבִּים, פְּמֹה מְפֹאָרִים:
בְּיַמֶּיךָ תִּקְבַּל שְׁבִים, טְהוּרִים וְשְׁמוּרִים:
וְשִׁפְךָ חֲמַתְךָ עַל אוֹיְבִים, הַשְּׂקֵמוֹ תִּמְרוּרִים:
א-ל נֶאֱמָן הַר הַנְּסֻמָּן, הַמְזֻמָּן. תְּנֵה, לְעַם לֹא אֱלָמָן.

יִצְאָתִי חוּץ לְמַחְצָתִי, עֲנֵיָה סוֹעֶרָה:
אֲנִי כְּשֶׁה בֵּין זְאֵבִים, רְשָׁעִים אֶכְזָרִים:
וְיֵשׁ לִי כְּמֹה עֲרַבִים, תְּמִימִים וְיִשְׂרָיִם:
הֲלֹא הֵמָּה כְּתוּבִים, מִיְלֵדִי הָעֵבְרִים:
א-ל נֶאֱמָן הַר הַנְּסֻמָּן, הַמְזֻמָּן. תְּנֵה, לְעַם לֹא אֱלָמָן.

מסילות ישרים

מסילות לערכים ולמידות טובות

"פרוש חביבי עלי את סוכת שלומך".

הסוכה, זו שנועדה לשמש כמחסה וכמקום מנוחה בעת מלחמה, מקבלת משמעות אחרת, שונה לחלוטין בחג הסוכות; הסוכה תופסת את המקום המרכזי בציר החיים המעביר את כל כובד משקלו מן הבית אל הסוכה, אל הסוכת שלום.

טבעו של עולם, היציאה מן המרחב המוגן, מהמרחב הבטוח, מערערת את היציבות, את השלוה ואת השלום בית. המעבר מהדירה המפוארת אל הסוכה העראית למשך שבוע ימים, שבו אין לאף אחד את המרחב המוגן שלו, את הפינה הטבעית שלו, זה אמור לכאורה ליצור קונפליקטים, להגביר מתחים ולערער את היציבות של שלום הבית.

אך לא.

הסוכה הזו שאנו יוצאים אליה בימי החג, זכתה לכינוי 'סוכת שלום'. דווקא בגלל המרחב הלא בטוח, המבנה הארעי, כל המרכיבים היוצרים את הסוכה - כולם יחד נוסכים בנו את השלום והשלוה, ואף מעניקים לנו כמה תובנות לחיים, כאלו שסייעו לנו להגן ולשמר את חומת השלום בתוך הבית פנימה.

הכל מושלם? לא

אוצר יקר מצאנו בספר "אוצר מרגליות", בשם 'רב גאון ירושלמי'.

לכאורה - טען אותו גאון - היה ראוי שהסוכה שאנו בונים, תהא שלימה בבניינה. סוכה הבנויה לשם ולתפארת ביסודות מוצקים בבנין של קיימא, ובכל זאת קיימות הלכות המתירות שבנין הסוכה לא יהיה כל כך מושלם.

כך למשל לגבי מספר הדפנות; די ב'שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח'. ומעבר לכך אנו למדים במסכת סוכה על אופנים מגוונים דרכם ניתן להכשיר סוכה, למרות שבהשקפה ראשונה אינה נראית שלימה. כך אנו מוצאים ש'דופן עקומה' שמה דופן, גם כאשר קיימים חריצים רחבים ביותר בדופן, מכשירים אותו מדין 'לבוד'. ובאופן שניתן לסמוך על שולי התקרה דנים את הדין 'גודאחית'.

כך הוא גם לענין השלום - נימק הרב הירושלמי - יקר הוא השלום עד שאפילו שלום שהוא כסוכה שאינה שלימה בשלימות מוחלטת, אף הוא כדאי!

שאיפות רוחניות בלבד

בספר "טללי אורות" מובא בשם הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל, הארה נפלאה;

שני יסודות מצינו במצות סוכה;

'דירת ארעי'. שענינו הוא לרמוז על ביטול העולם הזה והנאותו.

סוכת שלום'. לרמוז על ענני הכבוד שבאו לאבותינו במדבר, בזכותו של אהרן הכהן (תענית ט). שהיה אוהב שלום ורודף שלום.

הקשר שיש בין שני היסודות הללו, בין מידת השלום לביטול העולם הזה והנאותו, אומר דרשני.

ברם, לכשמתבוננים בדבר, נמצינו למדים שהשלום ו'ביטול היש' אכן קשורים ותלויים זה בזה. לא תיתכן מציאות של שלום אלא רק על ידי ביטול היש הגשמי, היינו בראיה ברורה ומוחלטת שאין כל ערך לשאיפות הגשמיות והחומריות אלא רק לשאיפות הרוחניות.

כל עוד שואפים בני האדם למטרות גשמיות ואנוכיות - לא יתכן שיהא שלום ביניהם, כי מכאן ועד לקנאה, תחרות, מריבה ומחלוקת - קצרה הדרך.

לעומת זאת, כשהשאיפה המאחדת את כולם היא למטרות רוחניות אמיתיות, ממילא אין הגבלות, ואין אחד מיצר לחברו, הכל נוחים זה לזה ושמחים זה בזה תמיד.

עצה טובה

תשאלו, כיצד יכול אדם להימנע מלכעוס על חברו, גם כאשר הלה העליבו?

כיצד הוא יהיה מסוגל להימנע ממריבה, גם כאשר הוא נפגע עד עמקי נשמתו?!

העצה הטובה ביותר היא, כותב בעל 'ארך אפים' שהאדם יקבע זמן מידי יום ביומו, בו ילמד ויתבונן עד כמה כל ענייני העולם הזה בהבל יסודם, רק זה יתן לו את הכח לעמוד בניסיון.

והוא מוסיף ומספר מניסיונו האישי; "זה הרבה שנים יגעתי לחפש עצות לנפשי על סבלנות וענוה, ומכולן לא זכיתי לראות תועלת כל כך", כמו שהוא מצא והפיק מעצה נפלאה זו.

בדרך זו הוא מפרש את ה"מדרש פליאה" הבא: "כל הרפתקאות ויסורין שעברו על איוב, לאנתקרה דעתו עד שבא למקרא בסכת בסכת בסכות מיד נתקרה דעתו".

והוא תמוה מאוד!

וזה תוכן ביאורו; הנה חז"ל הקדושים לומדים מפסוקים אלו (סוכה ו:): שלמצות סוכה די בשתי דפנות כהלכתן, ולדופן השלישית די אפילו בטפח אחד.

ובטעם הדבר נראה שזה בא ללמד את האדם שכל עולם הזה הוא דירת עראי. ולפיכך זמן המצוה הזו הוא בעת האסיף "להזכירו ולהשכילו בינה אשר לא יתגאה ברוב עשרו, ולא ירום לבבו ברב התבואה שקיבץ וכו', כי כל העולם הזה הוא רק דירת עראי, וכל עניינה הבל".

מחסרון ידיעה זו לא נתקרה דעתו של איוב לקבל את כל יסוריו באהבה, עד שבא למקרא של 'בסכת בסכת בסכות, ודרשת חז"ל המאלפת אותנו בינה על עראיות והבלות העולם הזה, ורק אז נתקרה דעתו של איוב.

מהתבוננות זו ישאב האדם כח שלא להיפגע מהזולת, כי כל ענייני העולם הזה - המה הבל. וכך בכוחה של הסוכה להוסיף שלום, כי כאשר יעמיק האדם במהותה של הסוכה לא יגיב על דברי הזולת, ועל ידי כך ירבה השלום, ועל ידי כן יהיו "כל ישראל ראויים לישב בסוכה אחת" באהבה ואחוה בשלום וברעות.